

2) всъка държава да вземе нужните мѣрки, щото всички смъртни случаи да бждат прегледани и провѣрявани отъ лѣкарь;

3) всъка държава да приготви листчета за смъртните случаи така редактирани, че да улесняватъ лѣкаря-мъртвопровѣрителъ въ отговоритѣ за причинитѣ на смъртта.

Най-рано, още презъ 1796 год., задължителното преглеждане на умрѣлитѣ и опредѣляне причината на смъртта е въведено въ *Австрия*. Мъртвопровѣрителната служба въ общинитѣ, тамъ дето е имало възможность, е била възложена на лѣкарь, предъ когото се декларира смъртта. Лѣкарьтъ е билъ длъженъ да установи истинската причина на смъртта и да състави — възъ основа на лѣкарско удостовѣрение, ако болния действително е прегледанъ и лѣкуванъ отъ такъвъ — актъ за смъртъ въ два екземпляри, отъ които единиятъ се изпраща въ общината, а другиятъ се дава на близкитѣ на починалия, за да го представятъ на свещеника, който води регистъра за умиралията. При това, всѣки лѣкарь е длъженъ да издава лѣкарско удостовѣрение за умрѣлия си пациентъ по искането на лѣкаря-мъртвопровѣрителъ, въ което удостовѣрение се отбелязва, между другитѣ сведения, и болестта, причинила смъртта. Всѣки месецъ чиновникътъ по гражданското състояние съставя поимененъ списъкъ на умрѣлитѣ, изпраща тоя списъкъ на надлежния окръженъ лѣкарь, който отъ своя страна написва на опредѣлено мѣсто съответния номеръ на причината на смъртта отъ номенклатурата за болеститѣ. Следъ това тѣзи списъци се препращатъ въ федералното статистично бюро, което публикува годишни сведения за причинитѣ на умиралията.

Следъ *Австрия* иде *Вюртембергъ*, дето освидетелствуването на умрѣлитѣ, съ цель да се установятъ причинитѣ на смъртта, е почнало къмъ 1818 год. Полученитѣ сведения сж провѣрявани отъ областнитѣ лѣкари. Ала очакванитѣ резултати почнали да се проявяватъ едва отъ 1833 год. Събранитѣ сведения сж разработвани отъ държавното статистично бюро.

Въ цѣла *Германия* статистиката за причинитѣ на умиралията е организирана много по-късно. Едва отъ 1905 год. се централизиратъ сведенията за цѣлата страна.

Сравнително съ добре уредена и отдавна практикувана статистика за причинитѣ на умиралията се отличава *Англия*. Тамъ е установена особена форма на лѣкарско свидетелство. Отбелязватъ се не една, а всички причини на смъртта, ако е имало такива, всъка болестъ, или усложнение и тѣхната продължителность. Последната се означава въ часове и минути, ако е продължила по-малко отъ 48 часа, въ дни, ако е по-малко отъ 50 дни. При смъртните случаи отъ вариола се отбелязва вакциниранъ ли е боледувалиятъ или не. Изобщо, наставленията за лѣкаритѣ — мъртвопровѣрители сж много подробни и осигуряватъ регистрирането на вѣрни сведения. Трудовѣтъ на известния статистикъ Д-ръ Фааг,

който въ 1837 год. пое ръководството на тая статистика, допринесоха твърде много за нейното правилно и успѣшно развитие. Благодарение на тия трудове, можа да се постигне значителенъ напредъкъ въ оздравяване населението на *Англия*.

Въ *Холандия* санитарната служба въ всъка провинция се завежда отъ медицинския съветъ. По силата на закона отъ 1. VI. 1865 год., този съветъ се състои отъ медицинския инспекторъ, който е и председател, отъ неговия помощникъ, отъ 6—10 души лѣкари, отъ 2—6 аптекари и отъ единъ юристъ-консултъ. Всѣки практикуващъ лѣкарь е длъженъ да дава на чиновника по гражданското състояние свидетелство за смъртта на всѣки лѣкуванъ отъ него и починалъ пациентъ. Споредъ закона отъ 10. IV. 1869 год., не може да се издаде никакво разрешение за погребение отъ чиновника по гражданското състояние безъ предварително той да е получилъ помнатото свидетелство. Всъка община си назначава свой чиновникъ-лѣкарь, който е задълженъ да освидетелствува умрѣлитѣ лица, които не сж лѣкувани отъ лѣкари. Всъка община е длъжна, освенъ това, ежемесечно, а въ случаи на епидемии и ежеседмично, да изпраща на медицинския инспекторъ поимененъ списъкъ на всички умрѣли, съ означение номера на акта въ регистъра за умиралията, деня на умирането, мѣстожителството на умрѣлия, гражданското му състояние, възрастта и причината на смъртта. Отбелязва се и кои лица сж умрѣли въ болница. Въ провинциалнитѣ медицински съвети всичкиятъ материалъ, който постъпва отъ общинитѣ, ежемесечно се преглежда, срещу всѣки смъртенъ случай се означава съответния номеръ по възприетата номенклатура за причинитѣ на смъртта и поименитѣ списъци се изпращатъ на провинциалната статистическа комисия, отдето се препращатъ на статистическото бюро. Тукъ данитѣ се разработватъ вече не отъ лѣкари, тѣй като причинитѣ на смъртта сж означени съ съответнитѣ номера на номенклатурата. *Холандската* статистика за причинитѣ на умиралията се счита за една отъ най-добре уреденитѣ.

Едновременно съ *Холандия*, статистика за причинитѣ на умиралията е почнала да води и *Италия*. Споредъ закона отъ 20. III. 1865 г., въ тая страна никакво погребение не може да се разреши безъ предварително установяване на смъртта отъ специаленъ за тая цель санитаренъ чиновникъ. А закона за опазване народното здраве отъ 22. XII. 1888 год., влѣзълъ въ сила отъ 1. I. 1889 год., задължава всѣки практикуващъ лѣкарь, подъ страхъ на наказание, да издава лѣкарско удостовѣрение за всъка случила се смъртъ съ означение на нейната причина. За всѣки умрѣлъ се съставя лична карта, подписана отъ кмета и отъ съответния санитаренъ или свободно практикуващъ лѣкарь. Погребението или изгарянето на трупа може да стане само съ разрешението на санитарния лѣкарь. Разработването